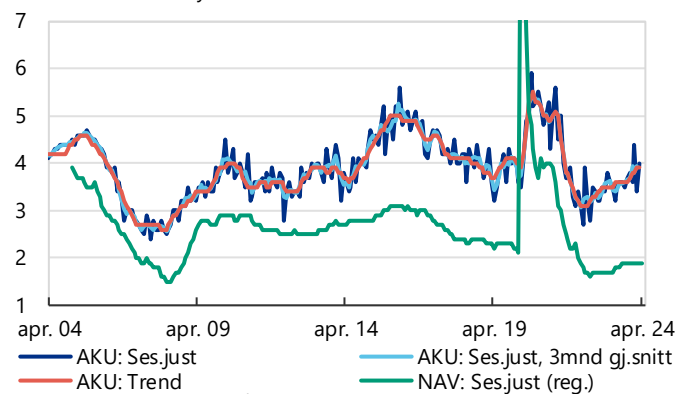

Mandag kommer **arbeidskraftundersøkelsen (AKU) for april**. I mars var trendnivået for AKU-ledigheten 3,9 prosent. Det var samme nivå som i februar, men en del høyere enn bunnivået på 3,1 prosent to år tilbake, jf. figuren under. Økningen i ledigheten reflekterer svak aktivitets- og jobbvekst, og at veksten i arbeidsstyrken overgår veksten i antall sysselsatte. Høyere vekst i arbeidsstyrken skyldes blant annet innstrømmingen av ukrainske flyktninger som gradvis kommer ut i arbeidsmarkedet. Ledigheten i Norge er fortsatt lav sammenlignet med våre naboland.

Arbeidsledighetsrate*

Prosent av arbeidsstyrken

*AKU-tall er gitt for kohort 15-74 år.
Kilde: LSEG Datastream / Statistisk sentralbyrå / NAV / NHO

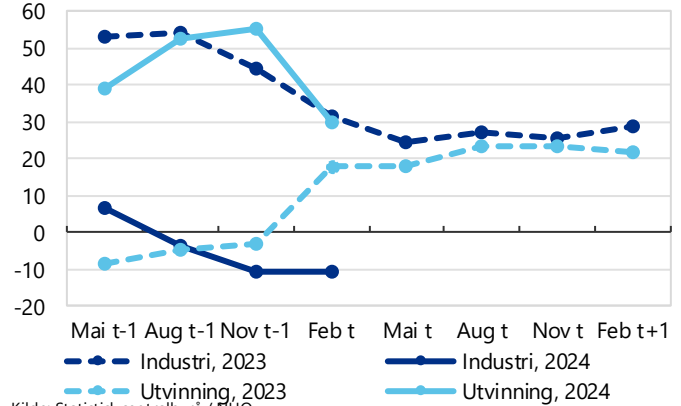
Fredag publiserer NAV **registrert ledighet for mai**. I motsetning til AKU-ledigheten har den registrerte ledigheten knapt rørt seg det siste året; fra et bunnpunkt på 1,6 prosent i juli 2022 til 2,0 prosent i april i år. Det er lavt historisk sett, og det er grunn til å tro at ledigheten vil stige noe fremover. Forskjellen mellom AKU- og registrert ledighet kan delvis forklares med at AKU fanger opp flere som ikke aktivt søker arbeid, men som likevel ønsker å jobbe. Vi forventer at AKU-ledigheten vil bli liggende om lag på dagens nivå ut året, mens den registrerte ledigheten vil stige noe fra dagens nivå.

Tirsdag publiserer SSB **investeringstillingen for olje og gass, industri, bergverk og kraftforsyning for andre kvartal**. Investeringsnivået i norsk økonomi de to siste årene har vært svært høyt. Petroleumsinvesteringene i 2023 ble drevet av de midlertidige endringene i petroleumsbeskatningen som ble innført under pandemien, utvidelser og kostnadsøkninger i prosjekter, samt fremskyndelse av investeringer. De høye petroleumsinvesteringene har også bidratt til økt investeringsnivå i leverandørindustrien, som følge av behov for å øke kapasiteten. Eksporttettet industri, hvor markedssituasjonen har vært nokså god som følge av økt etterspørsel og god inntjening, har også bidratt til økte investeringer. I utvinningsnæringen ventes et høyt investeringsnivå også i år. Investeringsstillingen fra første kvartal pekte mot en vekst i petroleumsinvesteringene på 30 prosent i år, målt i løpende priser. I industrien ventes derimot en nedgang på 11 prosent i år. Etter hvert som en kommer lenger inn i året nærmer anslagene seg det faktiske investeringsnivået. Vi venter

ikke store endringer i anslaget for inneværende år. I tellingen kommer det også anslag for investeringene i 2025. Vi venter lavere investeringer både i utvinning og industrien i 2025, i takt med at investeringsraten faller tilbake mot mer normale nivåer.

SSBs investeringstilling

Pst endring samme periode året før. Løpende priser

Kilde: Statistisk sentralbyrå / NHO

Internasjonalt blir **KPI for eurosonen for mai** publisert på fredag. Inflasjonen har avtatt det siste året, men er fortsatt høyere enn inflasjonsmålet på 2 prosent. I april var prisveksten 2,4 prosent år/år. Den europeiske sentralbanken har sitt neste rentemøte 6. juni. Det ventes at sentralbanken kommer med sitt første kutt siden 2019 på dette møtet. KPI-tallene for mai kan bli tungen på vektskålen for sentralbankens beslutning. Konsensus er at prisveksten stiger til 2,5 prosent år/år.

Fredag publiseres **amerikansk konsumdeflator (PCE) for april**. Veksten i konsumdeflatoren er den amerikanske sentralbankens foretrukne mål for inflasjon. PCE-veksten var i mars 2,7 prosent år/år. Prisveksten i USA har vist seg gjenstridig som følge av høy etterspørsel og et stramt arbeidsmarked. Det har løftet renteforventningene så langt i år. Rentemarkedet priser nå inn 1-2 rentekutt i løpet av 2024. Arbeidsmarkedet viser imidlertid tegn til å avkjøles, hvor bl.a. antall vakanter har avtatt. Det vil kunne dempe lønns- og prisveksten fremover. Konsensus er at den samlede PCE-veksten i april holder seg på 2,7 prosent år/år.

Hallvard Mørck

Kalender		Sist	Nå
Man 0800	NOR: AKU-ledighet, apr	3,9%	
Man 0800	NOR: Kredittindikator, apr	3,5%	
Man 1000	DEU: Ifo Business Climate	89,4	90,4
Tir 0800	NOR: Varehandel/varekonsum, apr		
Tir 0800	NOR: Prod.indeks B&A, apr (m/m)	-0,7%	
Tir 0800	NOR: Investeringer industri, O&G, Q2		
Ons 0800	NOR: Priser nye boliger, Q1 (år/år)	6,7%	
Ons 0800	SWE: Detaljhandel, apr (m/m)	-0,4%	
Tor 1100	ØMU: Arbeidsledighet, apr	6,5%	6,5%
Fre 1000	NOR: NBs valutatransaksjoner juni	550mrd	
Fre 1000	NOR: Registrert ledighet, mai	2,0%	
Fre 1100	ØMU: KPI, mai (å/å)	2,4%	2,5%
Fre 1430	US: PCE-inflasjon, apr (å/å)	2,7%	2,7%

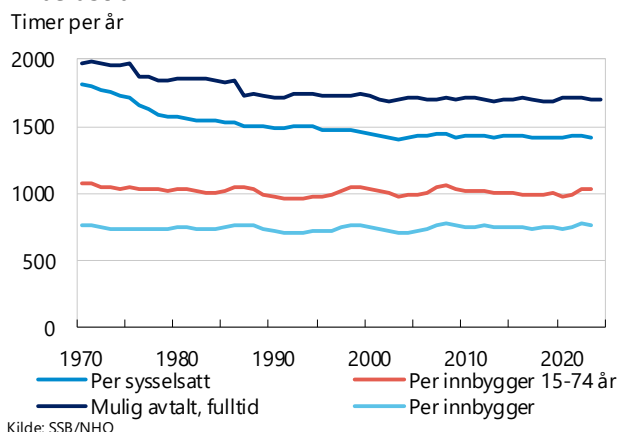
Norges nasjonalformue består av petroleum, finans- og realkapital og vår humankapital, dvs. verdien av nåværende og fremtidig arbeidsinnsats. Humankapitalen utgjør tre fjerdedeler av nasjonalformuen. Det er altså først og fremst de menneskelige ressursene som gjør Norge til et rikt land. Hvor mye avhenger av hvor mange vi er i arbeidsfør alder, hvor mange av disse som jobber, hvor mange timer hver enkelt jobber, og hva de produserer per arbeidet time.

Lønn er betaling for arbeidet tid. Derfor har partene i arbeidslivet stort eierskap til temaet arbeidstid. Et tilbakeblikk på de siste 50 årene viser at arbeidstiden gradvis er blitt redusert og ferielengden økt både gjennom lov og tariffavtale. I 1976 ble ukentlig arbeidstid i arbeidsmiljøloven satt ned fra 42,5 til 40 timer. I 1982 kom starten på den femte ferieuken med "Gro-dagen", som er regulert i ferieloven. I 1987 ble den alminnelige arbeidstiden redusert til 37,5 timer per uke for virksomheter som er bundet av NHOs tariffavtaler. Etter hovedregelen i arbeidsmiljøloven er arbeidstiden begrenset til 40 timer per uke. Tariffoppjøret i 2000 forskutterte resten av den femte ferieuken ved å innføre fire dager avtalefestet ferie (2 ekstra feriedager innført i 2001 og ytterligere 2 i 2002), som kom i tillegg til de allerede lovfestede fire ukene og en dag. En virksomhet som er bundet av en tariffavtale kan ikke fravike arbeidstidsreglene i avtalen. Det betyr at arbeidstiden verken kan være kortere eller lengre enn det tariffavtalen regulerer.

Mulig arbeidstid for et fulltids årsverk er nå omkring 1 700 timer i tariffbundne virksomheter, og for virksomheter som følger bestemmelsene i tariffavtalene. Her tas det hensyn til at bevegelige hellig- og høytidsdager, samt skuddårsdager påvirker årlig arbeidstid. I tariffbundne virksomheter er den årlige arbeidstiden redusert med 263 timer siden 1975, en nedgang på 14 prosent.

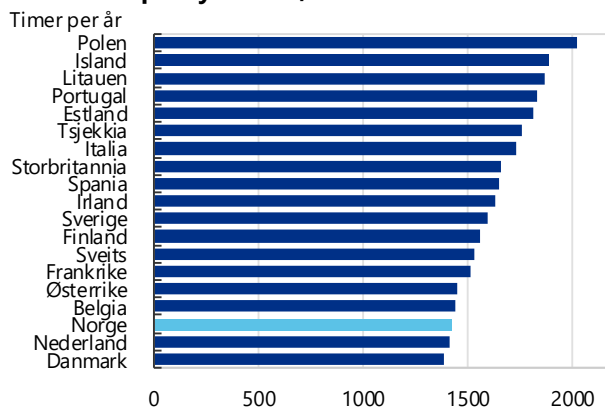
Antall utførte timeverk per sysselsatt har de siste 20 årene i gjennomsnitt ligget rundt 1 425 timer i året, jf. figuren under. Deltidsarbeid, sykefravær og velferdspolisjoner bidrar til å trekke det gjennomsnittlige timetallet ned. Der som flere deltidsarbeidende går over til heltid og sykefraværet reduseres vil timeverkene kunne øke. Fordelt på alle innbyggere i yrkesaktiv alder (15–74 år) er gjennomsnittlig timetall nede i vel 1 000 i året, og fordelt på hele befolkningen under 750 timer i året.

Arbeidstid

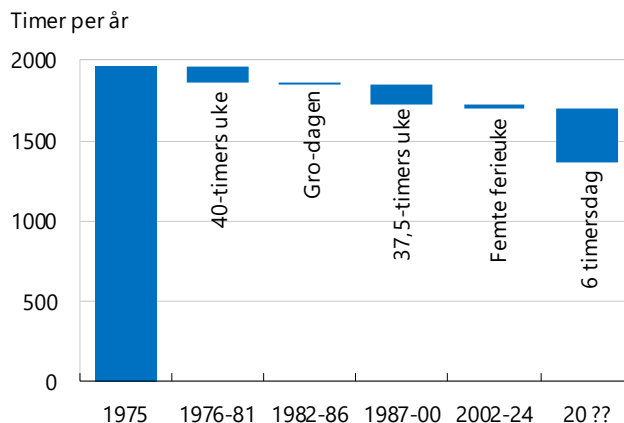
Sammenliknet med andre land i Europa har Norge lav gjennomsnittlig arbeidstid per sysselsatt, jf. figuren under. Bare Nederland og Danmark lå lavere i 2023. I Sverige og Island lå timetallet hhv. 170 og 466 timer høyere.

Arbeidstid per sysselsatt, 2023

Mange ønsker å gi mer velferdsfri, og enkelte har også foreslått å innføre 6 timers arbeidsdag. Det ville i så fall bety at den tariffavtalte arbeidstiden ble redusert med 20 prosent. Det er langt mer enn det som er gjennomført av arbeidstidsreduksjoner de siste 50 årene. Relativt til perioden 2002–2024, som er den siste perioden der arbeidstiden har ligget fast, ville en slik arbeidstidsforkortelse bety 342 færre utførte timeverk årlig for alle som jobber fulltid etter NHOs tariffavtaler. Utfordringer knyttet til en aldrende befolkning gjør at dette neppe er veien å gå for å sikre bærekraften i våre velferdsordninger.

Tariffavtalt arbeidstid

Torill Lødemel

Område samfunnsøkonomi

E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.esen@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
nina.lillelien@nho.no	Energi/klima	930 23 098
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparrman@nho.no	Norsk økonomi, arb.marked	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)